

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8CdoS/2/2026
Identifikačné číslo spisu:	7120204803
Dátum vydania rozhodnutia:	26.05.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:7120204803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti žalovanej F. F.K. U., narodenej XX. P. XXXX, F. E. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou LEGALIS s.r.o., Bratislava, Mlynské nivy 53, IČO: 50 990 365, za účasti intervenienta na strane žalovanej: Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Bratislava, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, o zaplatenie 7.184,32 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 15Csp/68/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2025 sp. zn. 11CoCsp/22/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. júla 2025 sp. zn. 11CoCsp/22/2024
z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Košice z 22. decembra 2025 č. k. 15Csp/68/2020-337
z r u š u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Mestského súdu Košice z 2. augusta 2022 č.k. 15Csp/68/2020-167 v spojení s opravným uznesením z 3. januára 2024 č.k. 15Csp/68/2020-266 vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanej 2/ „zaplatiť žalobcovi sumu 7.184,32 eur s úrokom za úver vo výške 6,69 % ročne zo sumy 6.731,98 eur od 22.4.2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7.184,32 eur od 22.4.2017 do zaplatenia“, a o trovách konania medzi žalobcom a žalovanou 2/; zrušil rozsudok vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanému 1/ a o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ a konanie v tejto časti zastavil (výrok II); žalobcovi priznal voči žalovanej 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %; žalobcovi vo vzťahu k žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.).

1.1 Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, § 506 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník, (v znení platnom do 30. novembra 2009). Po

skutkovej stránke uviedol, že žalobkyňa uzavrela dňa 3. decembra 2009 so žalovanými 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“) Zmluvu o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXX a stavebnom úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol im poskytnutý medziúver vo výške 7.400 eur; listom zo dňa 14. marca 2017 vyzvala žalobkyňa žalovaných na zaplatenie dlžných splátok úveru vo výške 454,16 eura najneskôr do dňa 31. marca 2017, pričom žalovaných súčasne upozornila, že v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžných splátok, vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, ako i z článku VI. (Omeškanie splácania), bod 2. a 3. úverovej zmluvy, článku VII. (Odstúpenie od Zmluvy) úverovej zmluvy, článku XIX. bod 2. písm. a) a bod 3. písm. b) (Porušenie zmluvných podmienok a okamžitá splatnosť) Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení. Listom zo dňa 21. apríla 2017 žalobkyňa žalovaným oznámila, že ku dňu 21. apríla 2017 vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho žiadala od žalovaných vrátiť celú dlžnú sumu 7.867,32 eura. Z výpisu z účtu stavebného sporenia č. XXXXXXXXXX súd prvej inštancie zistil, že k 21. aprílu 2017 bola preúčtovaná nasporená suma vo výške 668,02 eura. Z výpisu z účtu odstúpeného medziúveru č. XXXXXXXXXX vyplýva, že dlžná suma ku dňu 21. apríla 2017 (mimoriadnej splatnosti úveru) bola vo výške 7.184,32 eura, z toho istina činila 6.731,98 eura a nezaplatené úroky za úver sumu 452,34 eura.

1.2. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľský vzťah medzi bankovým subjektom a spotrebiteľom - fyzickou osobou zo zmluvy, ktorá je v zmysle Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou. Záväzkovo - právny vzťah medzi stranami sporu preto posúdil aj podľa ustanovení § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 prvá veta, § 54 ods. 2, § 100 a § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej ako „Občiansky zákonník“). Majúc za nesporné, že žalobkyňa potom, ako z dôvodu, že žalovaní nedodrжали dohodnuté podmienky úverovej zmluvy a nezaplatili dlžné splátky, listom zo dňa 14. marca 2017 vyzvala žalovaných na zaplatenie dlžných splátok vo výške 454,16 eura, a to najneskôr do dňa 31. marca 2017, pričom žalovaných súčasne upozornila, že žalobkyňa vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru v prípade, ak nedôjde k úhrade dlžných splátok, ako i že žalobkyňa následne listom zo dňa 21. apríla 2017 žalovaným oznámila, že ku dňu 21. apríla 2017 vyhlasuje mimoriadnu splatnosť úveru, na základe čoho žiadala žalovaných vrátiť celú dlžnú sumu, vrátane príslušenstva vo výške 7.867,32 eura. Zo zistenia, že žaloba bola podaná na súde dňa 14. apríla 2020, súd prvej inštancie ako neopodstatnenú posúdil žalovanými vznesenú námietku premĺčania uplatneného nároku žalobkyne a uložil žalovaným, aby spoločne a nerozdielne zaplatili žalobkyni sumu 7.184,32 eura (istina 6.731,98 eura, úroky za úver vo výške 452,34 eura) a žalobkyni priznal aj 6,69 % úrok z istiny 6.731,98 eura od 21. apríla 2017 do zaplatenia v súlade s bodom II. uzavretej úverovej zmluvy. Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky prvoinštančný súd odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 517 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1. februára 2013.

1.3. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a procesne plne úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 % s tým, že podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že pri skúmaní procesných podmienok pre rozhodovanie o odvolaní žalovaných zistil, že žalovaný 1/ zomrel dňa 28. decembra 2023. Uznesením z 24. júla 2024 odvolací súd rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami žalovaného 1/: F. F. U., (ktorá je súčasne žalovanou 2/), deťmi žalovaných E. U. a F. U.. Po zistení, že dedičské konanie po nebohom žalovanom 1/ bolo zastavené podľa § 187 ods. 1 CMP pre nemajetnosť poručiťľa, odvolací súd konanie voči žalovanému 1/ zastavil podľa § 63 ods. 1 CSP, pretože neexistujú majetkoví právni nástupcovia tejto zomrelej strany sporu.

2.1. Následne po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že žiaden zo žalovanou uplatnených odvolacích dôvodov nie je naplnený. Mal za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje

rozhodnutie a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, že posudzovaná spotrebiteľská úverová zmluva obsahovala všetky podstatné náležitosti. Majúc za preukázané, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti bol dlh žalovanej na istine úveru vo výške 6.731,98 eur a dlh na zmluvných úrokoch činil 452,34 eura, správne postupoval, ak vyhovel žalobe v časti o zaplatenie dlžnej istiny ako aj zmluvných úrokov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa posúdenia odvolacieho súdu spĺňa zákonné požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP

2.2 Žalovanou namietané procesné pochybenie súdu prvej inštancie spočívajúce v nedoručení rozsudku súdu právnomu zástupcovi žalovanej, odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené. Rovnako ako nedôvodnú odvolací súd posúdil i odvoláciu námietku založenú na tvrdení, že žalobkyni nevzniklo právo predčasne zosplatiť úver pre absenciu osobitnej dohody zmluvných strán o práve na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie správne toto právo veriteľa vyvodil zo znenia v rozsudku citovanej zmluvnej klauzuly úverovej zmluvy - článku VII. Odstúpenie od zmluvy (listinný dôkaz na č. 1. 6 spisu), z ktorého jednoznačne plynie právo veriteľa požadovať okamžité splatenie úveru vrátane príslušenstva, ak nastane niektorá zo skutočností uvedených v čl. XIX. Všeobecných podmienok úverovej zmluvy (bod 14. a 15. rozsudku).

2.3. Vo vzťahu k odvolacej námietke týkajúcej sa správnosti posúdenia vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku, odvolací súd uviedol, že v súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (pozri Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Vychádzajúc z daných teoretických východísk, ako i zo znenia na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, odvolací súd uviedol, že judikatúra najvyšších súdnych autorít sa ustálila v názore, že veriteľ sa na súde mohol po prvý raz domáhať svojho práva prvý deň nasledujúci po uplynutí trojmesačnej doby plynúcej od omeškania spotrebiteľa so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh (za súčasného splnenia upozornenia na zosplatenie). Práve tento deň je teda najskorším dňom, kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz (§ 101 Občianskeho zákonníka), čo v danom kontexte znamená, že tento deň je aj začiatkom premlčacej doby práva požadovať splnenie celého dlhu, čím sa naplní i zámer zákonodarcu, aby premlčacia doba pri zosplatení celého dlhu nezávisela od vôle veriteľa (§ 103 Občianskeho zákonníka).

2.3.1. Odvolací súd konštatoval (bod 43.), že v danom prípade vyššie uvedené podmienky boli splnené v situácii, ak žalovaní sa dostali do omeškania so zaplatením splátky splatnej 15. januára 2017, ktorá bezprostredne predchádzala zosplateniu úveru, teda žalovaní sa pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru omeškali (viac ako tri mesiace) s úhradou dohodnutých mesačných splátok riadne a včas a boli vyzvaní „Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 14. marca 2017 na úhradu dlžnej sumy pod sankciou mimoriadnej splatnosti úveru v prípade, ak dlžnú sumu neuhradia do dátumu uvedeného v predmetnej výzve. Zosplatenie úveru vyvolala splátka splatná dňa 15. januára 2017, k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 21. apríla 2017, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky. Podľa názoru odvolacieho súdu tak všeobecná trojročná premlčacia doba pre uplatnenie zosplatennej časti úveru v danom prípade začala plynúť tri mesiace po dni nasledujúcom po splatnosti splátky za mesiac január 2017 (splatnej 15. januára 2017), t. j. dňa 16. apríla 2017 a nakoľko k uplatneniu nároku na súde došlo dňa 14. apríla 2020, žaloba bola podaná počas plynutia zákonnej trojročnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka) a nárok žalobkyne nie je premlčaný tak, ako správne uzavrel súd prvej inštancie. Odvolací súd ako nesprávny vyhodnotil právny názor žalovanej, že v spotrebiteľských vzťahoch premlčacia doba celého zosplateného dlhu plynie od zročnosti nesplnenej splátky, kvôli ktorej veriteľ využil svoje právo žiadať predčasné splatenie (por.

uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2022, sp. zn. 5Cdo/224/2021).

2.4. Odvolací súd ďalej konštatoval (bod 45.), že vecnú správnosť napadnutého rozsudku nebola spôsobilá spochybniť ani námietka žalovanej založená na tvrdení nedostatočného posúdenia možnosti a schopnosti žalovaných splácať úver v čase jeho poskytnutia žalobkyňou. V bode 46. odôvodnenia pripomenul, že povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa je v našom právnom poriadku zakotvená v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“, príp. „zákon o spotrebiteľských úveroch“), ktorý bol schválený 9. marca 2010 a účinný je od 2. apríla 2010, pričom ide o transpozíciu čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „smernica“). S poukazom na § 25 zákona č. 129/2010 Z. z. odvolací súd (v bode 47.) konštatoval, že na posudzovanú úverovú zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu v roku 2009 nemožno vzťahovať prísne sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý zanedbal túto svoju povinnosť (skúmať náležité bonitu spotrebiteľa žiadajúceho o poskytnutie úveru), zakotvené v 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúčelný a bezpoplatkový.

2.5. Odhladnuc od uvedeného odvolací súd uznal (v bode 48.), že vyššie uvedené aspekty poskytovania úveru bolo potrebné dodržiavať aj v posudzovanom úverovom vzťahu, a to (aj) so zreteľom na účel a cieľ čl. 8 Smernice, ktorým je ochrana samotného spotrebiteľa, vychádzajúca z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo dodávateľovi z hľadiska vyjednávacej sily i úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudok vo veci Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 25 a rozsudok zo dňa 26. októbra 2006 Mostaza Claro, C-168/05, bod 25), vrátane (o.i.) i záverov vyslovených v rozsudku Súdného dvora Európskej únie z 5. marca 2020 vo veci C-679/18, o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, týkajúceho sa výkladu článkov 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (Ú. v. EÚ L 133, 2008, s. 66), v ktorom Súdny dvor EÚ potvrdil, že harmonizovaná unijná úprava v oblasti spotrebiteľských úverov ukladá vnútroštátnym súdom skúmať z úradnej moci, či veriteľ pred uzavretím zmluvy riadne posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver a ak súd zistí porušenia, je povinný vyvodiť z toho zákonom predvídané dôsledky bez ďalšieho. Povinnosť veriteľa skúmať schopnosť dlžníka splácať dohodnutý úver je totiž v zákone stanovená nie iba na ochranu zadlžujúceho sa spotrebiteľa, ale zároveň aj na ochranu dotknutého veriteľa, lebo v jeho prospech je, aby spotrebiteľ bol skutočne schopný svoje záväzky splniť, a tiež na ochranu všetkých ďalších (i potencionálnych) veriteľov dotknutého spotrebiteľa, u ktorých by riadne splácanie ich pohľadávok daným spotrebiteľom v prípade jeho predĺženia mohlo byť ohrozené.

2.6. Podľa názoru odvolacieho súdu, so zreteľom na vyššie uvedené a pri rešpektovaní hranice nereálnych požiadaviek kladených tak na poskytovateľa úveru (veriteľa), ako aj na žiadateľa o úver (žalovaných spotrebiteľov), žalobkyňa v spore dostatočným spôsobom preukázala preverenie bonity žalovaných (schopnosti splácať predmetný úver) v úverovom registri, rovnako tiež preverenie ich platobnej schopnosti, a to potvrdením o príjme, (č. l. 243, č. l. 245 súdneho spisu), teda dostatočným spôsobom preukázala splnenie povinností s odbornou starostlivosťou skúmať (bod 50.).

2.7. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok vo vyhovujúcom výroku o uložení povinnosti žalovanej 2/ a o trovách konania medzi žalobkyňou a žalovanou 2/ podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), ktoré podľa § 432 CSP odôvodnila tým, že napadnutý rozsudok spočíva v nesprávnom právnom posúdení

veci. Navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudky oboch súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhla, aby odložil vykonateľnosť oboch rozsudkov až do rozhodnutia o dovolaní.

3.1. Žalovaná nesúhlasila so záverom súdov nižších inštancií, že žalobkyňa neporušila svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.. Uviedla, že nesprávnosť tohto právneho posúdenia spočíva v tom, že právny predchodca žalobkyne (správne má byť „žalobkyňa“, pozn. dovolacieho súdu) nepostupoval v súlade s predmetným ustanovením, t. j. že si nesplnil povinnosť vyplývajúcu z § 7 ods. 1 uvedeného zákona a teda neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Mala za to, že je na žalobkyni, aby preukázala, že bonita žalovanej bola náležite skúmaná. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Právny predchodca žalobkyne nezískal hodnoverné informácie o výdavkoch žalovaného na živobytie, ubytovanie, stravu, náklady na energie a pod. Pokiaľ teda veriteľ nepoznal celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2025 sp. zn. 2CoCsp/5/202 a z 31. marca 2022 2CoCsp/47/2021, Krajského súdu v Trenčíne z 30. novembra 2021 sp. zn. 6CoCsp/43/2021 a rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 14CoCsp/1/2024.

3.2. Žalovaná taktiež pokladala za nesprávny právny záver súdov, že boli splnené podmienky pre platné zosplatenie pohľadávky. V dovolaní poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2024 sp. zn. 5Cdo/2/2023 a z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 a podotkla, že špecifikáciu splátky ako podmienku platného zosplatenia pohľadávky už judikovali 3 senáty najvyššieho súdu 2Cdo, 5Cdo a 6Cdo.. Nesprávnosť právneho posúdenia veci podľa dovolateľky spočíva v tom, že tento právny úkon - zosplatenie, je treba pre absenciu špecifikácie splátky, pre ktorú veriteľ dlh zosplatnil, považovať za neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne, a v celom rozsahu stotožňuje s právnym posúdením aj odôvodnením napadnutého rozsudku, pokiaľ ide o posúdenie splnenia povinnosti skúmania bonity žalovaných. K námietke o nesprávnom právnom posúdení splnenia podmienky na platné zosplatenie pohľadávky (pričom neplatnosť zosplatenia žalovaná vníma v tom, že absentuje špecifikácia splátky pri aplikácii § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka s odvolaním sa na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky), žalobkyňa poukázala na to, že dovolateľka v dovolacom konaní rozširuje dôvody, o ktoré opiera svoje dovolanie, keď po prvýkrát namieta neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu absencie špecifikácie splátky, pre ktorú malo dôjsť k zosplateniu úveru. Žalobkyňa navrhla dovolanie žalovanej odmietnuť, nakoľko nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, resp. nie sú vymedzené spôsobom uvedeným podľa § 431 až 435 CSP alebo dovolanie zamietnuť, nakoľko dovolanie nie je dôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“, alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie

pripustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Pokiaľ zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu pripustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie pripustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie pripustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. V zmysle § 432 ods. 1 CSP dovolanie pripustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

10. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

11. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP, rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky, a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

12. V prípade odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (písm. a) až c) § 421 ods. 1 CSP). Dovolať je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

13. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

14. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je

tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

14.1. S prihliadnutím na čl. 3 CSP do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod tento pojem nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo 129/2017). Judikatúra ústavného súdu dotvára precedenčnú záväznosť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom zmysle, že potvrdzuje ústavnú súladnosť dotknutej interpretácie a aplikácie právnej úpravy realizovanej najvyšším súdom. Podmienkou precedenčnej záväznosti toho-ktorého rozhodnutia nie je absolútna totožnosť so všetkými skutkovými okolnosťami prejednávanej veci. Predpokladom precedenčnej záväznosti je podobnosť týkajúca sa relevantných, ťažiskových okolností prejednávanej veci. Pokiaľ teda ústavný súd vyslovil názor na riešenie tej-ktorej otázky ako jedna z najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP), je potrebné aby dovolací súd k tejto skutočnosti pri rozhodovaní prihliadol.

15. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VObdo/2/2020 a tiež 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

16. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

17. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

18. V danom prípade dovolací súd posudzujúc prípustnosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 421

ods. 1 CSP v súlade s § 432 CSP v spojení s § 124 CSP (I. ÚS 51/2020), v snahe autenticky porozumieť textu dovolania (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 115/2020, I. ÚS 336/2019) vyabstrahoval nasledovné dve právne otázky:

1/ „či si veriteľ ne/splnil povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a teda ne/posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru“ (poukazujúc na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z 21. mája 2025 sp. zn. 2CoCsp/5/202 a z 31. marca 2022 2CoCsp/47/2021, Krajského súdu v Trenčíne z 30. novembra 2021 sp. zn. 6CoCsp/43/2021 a rozsudok Krajského súdu v Prešove z 25. apríla 2024 sp. zn. 14CoCsp/1/2024).

2/ „či boli splnené podmienky pre platné zosplatnenie pohľadávky z dôvodu absencie špecifikácie splátky ako podmienky platného zosplatnenia pohľadávky“ (poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2024 sp. zn. 5Cdo/2/2023 a z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022. Po konštatovaní prípustnosti dovolania dovolací súd pristúpil k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzených právnych otázkach.

19. Vo vzťahu k otázke č. 1/ t. j. splnenia povinnosti žalobkyni posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, t. j. skúmať bonitu žalovanej, sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s právnymi úvahami odvolacieho súdu uvedenými v bode 48. odôvodnenia rozhodnutia, naopak nesúhlasí však s jeho záverom formulovaným v bode 47 a síce, že „...na posudzovanú úverovú zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu v roku 2009 nemožno vzťahovať prísne sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý zanedbal túto svoju povinnosť (skúmať náležite bonitu spotrebiteľa žiadajúceho o poskytnutie úveru), zakotvené v 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový...“

20. Dovolací súd poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax poukazuje, že najvyšší súd sa zaoberal predmetnou právnou otázkou napr. v rozhodnutiach z 8. septembra 2025 sp. zn. 8Cdo/46/2025, z 25. septembra 2025 sp. zn. 4Cdo/141/2024, z 3. decembra 2025 sp. zn. 8Cdo/49/2025 (vydanými po rozhodnutí odvolacieho súdu v preskúmvanej veci t.j. 30. júla 2025). V tejto súvislosti tiež poukazuje na závery Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 12. februára 2025 sp. zn. II. ÚS 530/2024-39 (t. j. pred rozhodnutím odvolacieho súdu), v zmysle ktorých: „... je súd rozhodujúci v spotrebiteľskej veci povinný (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Vychádzajúc z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v napadnutom rozhodnutí nevysporiadal s tým, či takýto prieskum nižšie súdy v posudzovanej veci vykonali; v rámci opätovného rozhodovania vo veci má preto preskúmať a riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vo vzťahu k povinnosti nižších súdov odôvodniť nimi vykonaný ex offio prieskum splnenia povinnosti žalobkyne zavŕšenej nie nahliadaním do príslušnej databázy, ale zamedzením poskytnutia úveru sťažovateľke pre prípad jej nedostatočnej schopnosti úver splácať podľa čl. 8 smernice (rozsudok Súdneho dvora vo veci C-679/18, bod 20: „... cieľom uvedenej povinnosti je v súlade s odôvodnením 26 tejto smernice posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru“; rozsudok Súdneho dvora vo veci C-58/18, bod 40: „... cieľom povinnosti ohodnotiť úverovú bonitu spotrebiteľa je posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru.“; zvýraznenie pridané

ústavným súdom, pozn.)“). Z citovaného rozhodnutia ústavného súdu bola zverejnená právna veta v zmysle ktorej je „Súd rozhodujúci vo veci je povinný (ex offio) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva. Ak vychádzame z myšlienky, že spotrebiteľ nedisponuje potrebnými znalosťami a skúsenosťami na posúdenie jeho možnosti a schopnosti splácať úver v čase jeho poskytnutia, potom nemožno očakávať ani to, že tieto skúsenosti zrazu nenadobudne v priebehu súdneho konania. Odôvodnenie preto musí zodpovedať tomuto základnému predpokladu - spotrebiteľ by mal z rozhodnutia pochopiť aspoň v základoch, čo a prečo veriteľ zisťoval, čo zistil, ako sa s tými skutočnosťami vysporiadal a napokon či to urobil správne, a preto mu mohol úver poskytnúť“).

20.1. Ústavný súd Slovenskej republiky v označenom rozhodnutí ďalej uviedol, že „...povinnosť veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu je pre spotrebiteľa nepochybne viac než podstatná, pretože chráni spotrebiteľa pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti [pozri rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) LCL Le Crédit Lyonnais SA proti Fesihovi Kalhanovi z 27. marca 2014, C-565/12, bod 42]. Súdny dvor citovanú smernicu vykladá tak, že „existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že sa spotrebiteľ najmä z dôvodu nevedomosti nebude dovolávať právnej normy určenej na jeho ochranu (rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 65, ako aj citovaná judikatúra)“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK z 5. marca 2020, C-679/18, bod 22). Zjednodušene povedané, v mnohých prípadoch je dlžník len laik, ktorý má predstavu o tom, koľko si chce požičať, ale veriteľ je ten, kto má odborné skúsenosti a vedomosti, a vie preto vyhodnotiť aj to, koľko si klient požičať môže, aby to vedel splácať, a právny predpis k tomu v zásade normuje aj metodiku a nástroj na báze vstupných údajov pre konkrétny výpočet (§ 7 ods. 20 a 41 zákona o spotrebiteľských úveroch)....Práve s ohľadom na dôležitosť tejto povinnosti sú prísne aj sankcie, ktoré postihujú veriteľa, ktorý túto svoju povinnosť zanedbá (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch) - v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou nie je veriteľ oprávnený vyžadovať jednorazové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti sa taký úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti veriteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch sa považuje aj porušenie § 7 ods. 19 až 42 zákona o spotrebiteľských úveroch“).

20.2. V tejto súvislosti dovolací súd zároveň dodáva, že podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa vynaložením odbornej starostlivosti rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. Mohlo by sa zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady, je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu - teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo - chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadĺženosťou a platobnou neschopnosťou.

20.3. Napokon je tu aj ďalší aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (častokrát výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov

teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie - jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplývajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13). Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“ Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta - posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odrádzajúcu. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offo skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offo dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK, už citovaný)].

20.4. Takisto je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdneho dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvýraznenie pridané ústavným súdom, pozn.). Podľa bodu 26 odôvodnenia smernice by členské štáty mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi, „... Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch.“. Povinnosť posúdiť úverovú bonitu klienta (akokoľvek správne) by nedávala zmysel, ak by mohol veriteľ poskytovať úvery aj napriek negatívnym výsledkom posúdenia bonity klienta - posúdenie sa predsa vykonáva preto, aby sa zamedzilo poskytovaniu úverov nebonitným klientom. Podľa čl. 23 smernice sú členské štáty povinné stanoviť pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe smernice a sú povinné prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie pritom musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Taká sankcia, ktorá by veriteľovi hrozila len v prípade nenahliadnutia do príslušných registrov či v prípade úplnej ignorancie akýchkoľvek podkladov nevyhnutných na posúdenie úverovej bonity klienta, by bola zjavne v rozpore s účelom a cieľom smernice a nebolo by ju

možné považovať ani za účinnú, ani za primeranú a ani za odradzujúcu. V štádiu súdneho konania sa dlžník nachádza opäť v pozícii toho slabšieho - dokonca aj právne zastúpený (pozri rozsudok Súdneho dvora Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV zo 4. júna 2015, C-497/13, bod 47). Práve s poukazom na znevýhodnené postavenie spotrebiteľa preto Súdny dvor zdôrazňuje povinnosť vnútroštátneho súdu skúmať ex offo porušenie niektorých ustanovení spotrebiteľského práva (napríklad rozsudok Súdneho dvora Radlinger a Radlingerová, už citovaný, bod 62). Tento prístup sa pritom neaplikuje len pri prieskume neprijateľnosti zmluvných podmienok, ale súd je povinný ex offo skúmať aj dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta [„... účinná ochrana spotrebiteľa by sa nedala dosiahnuť, keby vnútroštátny súd nebol povinný, hneď ako disponuje na tento účel potrebnými informáciami o právnych a skutkových okolnostiach, preskúmať ex offo dodržanie povinnosti veriteľa stanovenej v článku 8 uvedenej smernice (pozri analogicky rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, body 66 a 70).“ (rozsudok Súdneho dvora OPR-Finance s.r.o. proti GK, už citovaný, bod 23)].

20.5. Podľa čl. 288 tretieho odseku Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) smernica zaväzuje všetky členské štáty, ktorým je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý má byť dosiahnutý, pričom ponecháva vnútroštátnym orgánom právomoc, pokiaľ ide o formu a prostriedky. Platí, že smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi, takže sa na smernicu ako takú proti nemu nemožno odvolávať (rozsudok Súdneho dvora Dominguez z 24. januára 2012, C-282/10, bod 37). To však nemení nič na tom, že povinnosť členského štátu prijať všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie výsledku stanovenej smernicou je záväznou povinnosťou, ktorú stanovuje čl. 288 tretí odsek ZFEÚ a samotná smernica. Táto povinnosť prijať všetky všeobecné alebo osobitné opatrenia je záväzná pre všetky orgány členských štátov vrátane súdnych orgánov v rámci ich právomocí (rozsudok Súdneho dvora Commune de Mesquer z 24. júna 2008, C-188/07, bod 83). Povinnosť posúdiť ex offo dodržanie povinnosti veriteľa konať s odbornou starostlivosťou pri prieskume úverovej bonity klienta predstavuje procesnú požiadavku, ktorá neplatí pre jednotlivcov, ale pre súdne orgány (pozri analogicky rozsudok Súdneho dvora Kušionová z 10. septembra 2014, C-34/13, bod 67, ako aj rozsudok Finanmadrid EFC z 18. februára 2016, C-49/14, bod 35). Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sú vnútroštátne súdy pri uplatňovaní vnútroštátneho práva povinné vykladať ho v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, a takto konať v súlade s čl. 288 tretím odsekom ZFEÚ. Táto povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva je totiž vnútorne spätá so systémom ZFEÚ, keďže umožňuje vnútroštátnym súdom v rámci ich právomocí zaistiť úplnú účinnosť práva únie pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené (rozsudok Súdneho dvora Dominguez, vyššie citovaný, bod 24).

21. So zreteľom na uvedené sa dovolací súd nepovažuje za správny záver odvolacieho súdu v bode 50. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, že „pri rešpektovaní hranice nereálnych požiadaviek kladených tak na poskytovateľa úveru (veriteľa), ako aj na žiadateľa o úver (žalovaných spotrebiteľov), podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca v spore dostatočným spôsobom preukázal preverenie bonity žalovaných (schopnosti splácať predmetný úver) v úverovom registri, rovnako tiež preverenie ich platobnej schopnosti potvrdením o príjme, (č. l. 243, č. l. 245 súdneho spisu), teda dostatočným spôsobom preukázal splnenie povinnosti s odbornou starostlivosťou skúmať“.

22. Možno teda konštatovať, že vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. Nestačí, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady, ale na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu - teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo - chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou.

23. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd k prvej dovolacej otázke uzatvára, že za stavu, kedy mali byť predmetom posúdenia v rámci súdneho prieskumu všetky okolnosti majúce rozhodujúci význam pre

záver o (ne)dôvodnosti uplatneného nároku, súdy nižších inšancií sa v súvislosti s posudzovaním bonity dlžníka nemohli uspokojiť len s tým (tvrdením), že za dostatočné možno považovať to, že veriteľ preveroval bonitu žalovaných (schopnosti splácať predmetný úver) v úverovom registri a rovnako preveroval ich platobnú schopnosť potvrdením o príjme, ale dôkazné bremeno ho zaťažovalo až do tej miery, že musel preukázať ako bonitu dlžníkov vyhodnotil, pričom takéto vyhodnotenie nesmelo byť len formálne. Z jeho hodnotiaceho úsudku muselo byť potom zrejmé, prečo veriteľ žalovaným úver poskytol.

24. Vo vzťahu k otázke č. 2/ t. j. „či boli splnené podmienky pre platné zosplatnenie pohľadávky z dôvodu absencie špecifikácie splátky ako podmienky platného zosplatnenia pohľadávky“ žalovaná poukázala na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. januára 2024 sp. zn. 5Cdo/2/2023 a z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, od ktorých sa mal podľa jej názoru odvolací súd odkloniť.

24.1. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že uznesením najvyššieho súdu z 25. januára 2024 sp. zn. 5Cdo/2/2023 došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku pre jeho nepreskúmateľnosť, spôsobenú nezrozumiteľnosťou odôvodnenia do takej miery, že došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z tohto dôvodu dovolaním napadnuté rozhodnutie najvyšší súd zrušil bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu. Preto, pokiaľ aj odôvodnenie predmetného rozhodnutia obsahuje doplnkovo vyjadrené právne názory, nemožno ich považovať za záväzné právne názory, pretože sa objavili len pri konštatácii dôvodnosti nedostatočného zdôvodnenia odvolacieho rozhodnutia.

24.2. Jediným rozhodnutím, v ktorom sa najvyšší súd výslovne zaoberal dovolateľkou nastolenou otázkou nutnosti špecifikácie omeškanej splátky v zosplatnení úveru ako dovolacím dôvodom podľa § 432 v spojení s § 421 ods. 1 CSP, teda ako zásadnou právnou otázkou, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie vo veci, je uznesenie z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022, v ktorom konajúci senát najvyššieho súdu (6C) po rozbere relevantných právnych ustanovení (§ 37 ods. 1 OZ, § 565 vety prvej OZ a § 53 ods. 9 OZ) dospel k záveru, že „(...) ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka spôsobuje v drvivej väčšine prípadov vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej Občianskeho zákonníka o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)."

24.3. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí konanom 04. júna 2025 prijalo uznesenie najvyššieho súdu z 13. februára 2025 sp. zn. 6Cdo/152/2022 ako judikát, publikovaný pod č. R 34/2025 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 3/2025, ktorého právna veta znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatnenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka)".

25. Aj dovolací súd posúdením obsahu uvedených listinných dôkazov zistil, že z ich obsahu nie je možné zistiť pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku žalobkyňa žiadala o zaplatenie celej pohľadávky (resp.

využila svoje právo na zosplatnenie), nakoľko v právnych úkonoch na základe, ktorých tvrdila zosplatnenie úveru nekonkretizovala splátku, pre nezaplatenie ktorej využila svoje právo zosplatniť úver a z obsahu týchto právnych úkonov konkrétnu splátku nemožno ustáliť.

26. Vychádzajúc z uvedeného dovolací dospel k záveru, že dovolateľka opodstatnene namietala nielen to, že sudy nižších inštancií postupovali nesprávne pri posudzovaní bonity dlžníka ale aj to, že odvolací súd sa pri vyriešení otázky špecifikácie splátky, pre nezaplatenie ktorej veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). So zreteľom na to dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

26.1. Dovolací súd považuje za potrebné taktiež uviesť, že námietka žalobkyne uvedená vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej, že dovolateľka v dovolacom konaní rozširuje dôvody, o ktoré opiera svoje dovolanie, keď po prvýkrát namieta neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu absencie špecifikácie splátky, pre ktorú malo dôjsť k zosplatneniu úveru, je nedôvodná, nakoľko žalobkyňa sa už vo vyjadrení z 27. októbra 2022 k odvolaniu žalovaných (č.l.201-203 spisu) vyjadrila k splneniu podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

27. Úlohou odvolacieho súdu bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby. Odvolací súd opätovne posúdi splnenie a) povinnosti skúmať bonitu žalovanej so zreteľom na účel a cieľ čl. 8 Smernice a b) zákonných podmienok na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Úlohou súdu bude v naznačenom smere opätovne vo veci rozhodnúť, náležite sa vysporiadať s podstatnými skutkovými a právnymi tvrdeniami sporových strán a vec právne posúdiť tak, aby bolo z jeho rozhodnutia zrejmé, ako k výroku dospel a akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil a svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo požiadavkám stanoveným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP.

28. Dovolací súd zrušil aj uznesenie Mestského súdu Košice z 22. decembra 2025 č. k. 15Csp/68/2020-337 z dôvodu, že má svoj základ vo výroku o trovách konania, ktorý bol zrušený rozhodnutím dovolacieho súdu. Závislým výrokom môže byť nielen opravným prostriedkom nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci. Výdanie uznesenia o trovách konania je jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu uznesenie o trovách konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutia vo veci samej by zostalo uznesenie o trovách konania osamotené a strácalo by rozumný zmysel, čo by odporovalo princípom právnej istoty.

29. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.